

כלי מחקר זה נלקח מתוך מאגר כלי המחקר של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

שם הכלי: עמדות אנשים כלפי אוכלוסיית מש"ה מורחב

פותח בשנת: 1986/1996 על ידי: (1) Yuker & block (2) Henry et al

תורגם לעברית בשנת: 2014, על ידי: ד"ר ח'אלד אבו עסבה ומוחמד אבו נסרה

תורגם לערבית בשנת: 2014, על ידי: ד"ר ח'אלד אבו עסבה

1	מטרת הכלי	בדיקת עמדות כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ועמדות כלפי משפחות שיש בהם אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית.
2	סוג כלי המחקר	במחקרו בשנת 2014, התבסס על השאלון של (Yuker & Block, 1986) - Attitude Toward A.T.D.P- Disabled Persons Scale שאלון אשר נבנה לצורך המחקר הנוכחי (2016). התבסס בחלקו על שני שאלונים קיימים: -A.T.D.P. Attitude Toward Disabled Persons, (Yuker & block(1986) - שאלון עמדות כלפי אנשים עם מש"ה, עבד אל עטיף, והנרי ועמיתיו Henry et al., 1996
3	אוכלוסיית היעד	במחקרו של ד"ר ח'אלד אבו עסבה (2014), אנשים אשר נמצאים במגע/ תקשורת עם אוכלוסיית מש"ה. במחקרו של ד"ר ח'אלד אבו עסבה (2016), 240 הורים לילדים עם מש"ה (אחד או יותר במשפחה), 400 עובדים במגזר הפרטי בחברה הערבית, ו-400 מעסיקים בחברה הערבית.
4	אופי הדיווח	דיווח עצמי
5	מבנה הכלי	במחקר שבוצע בשנת 2016, שאלות רקע ואפיון בן המשפחה עם מש"ה, בנוסף- היגדים אשר מטרתם לבחון את עמדתו של המשיב כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והיגדים בנושא עמדות כלפי משפחות עם מש"ה.
6	סוג סולם המדידה	בשני המחקרים לצורך בחינת עמדותיהם של הנשאלים כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, הוערכו תשובותיהם לגבי ההיגדים בשאלון ע"פ סולם ליקרט בן חמש דרגות, מ- 1 = בכלל לא מסכים, עד 5 = מסכים מאוד.

7	סוג הפריטים בכלי	פרטי דירוג																				
8	אורך הכלי	10 שאלות רקע, 20 היגדים בנושא עמדות כלליות כלפי אנשים עם מש"ה ו-17 היגדים בנושא עמדות כלפי משפחות עם מש"ה.																				
9	מהימנות	<p>במחקר שבוצע בשנת 2014, המהימנות הפנימית של הסולם גבוהה $\alpha = 0.753$ (היגדי עמדות כלליות כלפי אנשים עם מש"ה).</p> <p>במחקר שבוצע בשנת 2016:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><u>מהימנות קרונברך</u> α</th> <th style="text-align: center;"><u>מספר פריטים</u></th> <th style="text-align: center;">האינדקס המחושב</th> <th style="text-align: center;">תת שאלון</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">.76</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">(1) עמדות כלפי אנשים עם מש"ה</td> <td style="text-align: center;">עמדות כלפי מש"ה והדימוי שלהם</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.92</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">(2) בידוד משפחות אנשים עם מש"ה מהקהילה</td> <td style="text-align: center;">עמדות כלפי משפחות עם מש"ה</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.61</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">(3) קירבה למשפחות עם מש"ה</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.60</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">(4) דמיון בין מש' עם מש"ה ומש' רגילות</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<u>מהימנות קרונברך</u> α	<u>מספר פריטים</u>	האינדקס המחושב	תת שאלון	.76	20	(1) עמדות כלפי אנשים עם מש"ה	עמדות כלפי מש"ה והדימוי שלהם	.92	10	(2) בידוד משפחות אנשים עם מש"ה מהקהילה	עמדות כלפי משפחות עם מש"ה	.61	3	(3) קירבה למשפחות עם מש"ה		.60	4	(4) דמיון בין מש' עם מש"ה ומש' רגילות	
<u>מהימנות קרונברך</u> α	<u>מספר פריטים</u>	האינדקס המחושב	תת שאלון																			
.76	20	(1) עמדות כלפי אנשים עם מש"ה	עמדות כלפי מש"ה והדימוי שלהם																			
.92	10	(2) בידוד משפחות אנשים עם מש"ה מהקהילה	עמדות כלפי משפחות עם מש"ה																			
.61	3	(3) קירבה למשפחות עם מש"ה																				
.60	4	(4) דמיון בין מש' עם מש"ה ומש' רגילות																				
10	תקיפות	לא צוין בשני המחקרים.																				

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

מק"ט	שם המחקר
110 למחקר המלא	ד"ר אבו עסבה, ח' ואבו נסרה, מ'. (2014). אנשים בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית באוכלוסייה הערבית בישראל: עמדות וסיכויי ההשתלבות בחברה. מכללת אלקאסמי – מכללה אקדמית לחינוך.
145 למחקר המלא	ד"ר ח'אלד אבו עסבה (2016), בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית ערביים בשוק העבודה: עמדות, חסמים ומה שביניהם

[למאגר המחקרים של קרן שלם](#)

נספח 1: שאלון הורים

שאלון בנושא: עמדת ההורים כלפי שילוב בעלי צרכים מיוחדים בשוק העבודה

מכון מסאר עורך סקר בקרב ההורים על אודות עמדתם כלפי שילוב בעלי צרכים מיוחדים בשוק העבודה, ראוי לציין כי התשובות הנן חסויות, וחשוב לענות בכנות. תוצאות הסקר ישמשו רק למטרת המחקר.

תודה על שיתוף הפעולה

(1) מין: 1. זכר 2. נקבה (2) גיל: _____

(3) מצב משפחתי: 1. נשוי 2. גרוש 3. אלמן (4) מס' ילדים _____

(5) מס' הילדים בעלי צרכים מיוחדים: _____

(6) השכלה: 1. יסודית 2. חט"ב 3. תיכונית 4. על תיכונית, לא אקדמאית 5. אקדמאית

(7) כיצד היית מגדיר את עצמך מבחינה דתית: 1. חילוני 2. לא דתי 3. מסורתי 4. דתי 5. דתי מאוד

(8) מין הבן/בת בעל הצרכים המיוחדים: הראשון: ז/ג השני: ז/ג השלישי: ז/ג

(9) גיל הילד בעל הצרכים המיוחדים: הראשון: _____ השני: _____ השלישי: _____

(10) רמת המוגבלות של הבן/בת:

הבן/ת הראשון/ה: 1. קלה 2. בינונית 3. עמוקה 4. עמוקה מאוד

הבן/ת השני/ה: 1. קלה 2. בינונית 3. עמוקה 4. עמוקה מאוד

הבן/ת השלישי/ת: 1. קלה 2. בינונית 3. עמוקה 4. עמוקה מאוד

(11) שכר המשפחה הממוצע לחודש בארץ הוא 12300 ₪. האם ההכנסה החודשית הכוללת של האנשים שגרים בבית היא

מעל, קרובה או פחות מהממוצע הזה? 1. הרבה פחות 2. קצת פחות 3. אותו סכום 4. קצת יותר

5. הרבה יותר גבוה

12. להלן מספר משפטים שמכילים דעות ועמדות כלפי בעלי צרכים מיוחדים. קרא כל משפט בעיון, בחר את

מידת ההסכמה הקרובה ביותר לעמדתך והקף את המספר בעיגול. ענה על כל השאלות:

מסכים מאוד	מסכים	מסכים במידה בינונית	לא מסכים	לא מסכים בכלל	
5	4	3	2	1	
5	4	3	2	1	1. על הורי ילדים עם צרכים מיוחדים להיות פחות נוקשים עם בנם המוגבל מאשר הורים לילדים רגילים

מסכים מאוד	מסכים	מסכים במידה בינונית	לא מסכים	לא מסכים בכלל	
5	4	3	2	1	
5	4	3	2	1	2. אנשים עם צרכים מיוחדים מסוגלים לבצע משימות יומיומיות כמו אנשים רגילים
5	4	3	2	1	3. בדרך כלל קל יותר להסתגל לחברת אנשים עם צרכים מיוחדים מאשר להסתגל לחברת אנשים רגילים
5	4	3	2	1	4. רוב האנשים עם צרכים מיוחדים מרגישים חמלה כלפי עצמם
5	4	3	2	1	5. אדם עם צרכים מיוחדים הוא כמו כל אדם אחר
5	4	3	2	1	6. ילד עם צרכים מיוחדים חייב ללמוד רק במסגרת חינוכית מתאימה לו
5	4	3	2	1	7. עדיף לאנשים עם צרכים מיוחדים להיות ולהישאר במוסדות שהוכנו במיוחד עבורם
5	4	3	2	1	8. הממשלה צריכה לטפל באנשים עם צרכים מיוחדים
5	4	3	2	1	9. רוב האנשים עם צרכים מיוחדים מרגישים מוטרדים
5	4	3	2	1	10. לא מצפים מאנשים עם צרכים מיוחדים לבצע משימות כמו שמצפים מאנשים רגילים
5	4	3	2	1	11. אנשים עם צרכים מיוחדים שמחים כמו אנשים רגילים
5	4	3	2	1	12. אדם עם צרכים מיוחדים לרוב לא יכול לנהל חיים נורמליים
5	4	3	2	1	13. כמעט בלתי אפשרי לאדם עם צרכים מיוחדים לנהל חיים נורמאליים
5	4	3	2	1	14. לא צריכים לצפות הרבה מאנשים עם צרכים מיוחדים
5	4	3	2	1	15. אנשים עם צרכים מיוחדים נוטים לרוב להיות לבד
5	4	3	2	1	16. אנשים עם צרכים מיוחדים נוטים לכעוס יותר מהר מאנשים רגילים
5	4	3	2	1	17. אין ביכולתם של אנשים עם צרכים מיוחדים לנהל חיים חברתיים באופן טבעי
5	4	3	2	1	18. רוב האנשים עם צרכים מיוחדים מרגישים שהם פחות טובים ביחס לאנשים רגילים
5	4	3	2	1	19. עליך להיות זהיר בהתבטאויותיך כאשר אתה נמצא במקום בו נוכחים אנשים עם צרכים מיוחדים

מסכים מאוד	מסכים	מסכים במידה בינונית	לא מסכים	לא מסכים בכלל	
5	4	3	2	1	
5	4	3	2	1	20. בד"כ הבעות הפנים אצל אנשים עם צרכים מיוחדים הפכפכות (מצב רוח הפכפך)

13. להלן מספר משפטים שמכילים דעות ועמדות כלפי משפחות שיש בהם אנשים עם צרכים מיוחדים. קרא כל משפט בעיון, בחר את הקרוב ביותר לעמדתך והקף את המספר בעיגול. ענה על כל השאלות

מסכים מאוד	מסכים	מסכים במידה בינונית	לא מסכים	לא מסכים בכלל	
5	4	3	2	1	
5	4	3	2	1	1. איני מסכים שבני/בתי יתחנך/תתחנך עם מישהי/מישהו ממשפחה שיש בה בן/בת עם צרכים מיוחדים
5	4	3	2	1	2. איני מסכים ליצור קשרים חברתיים עם משפחה שיש בה אדם עם צרכים מיוחדים
5	4	3	2	1	3. איני מרגיש בנוח בחברת משפחות של אנשים עם צרכים מיוחדים
5	4	3	2	1	4. קשה לי להרגיש קרבה מעמית שיש לו בן עם צרכים מיוחדים כמו שאני מרגיש כלפי שאר העמיתים
5	4	3	2	1	5. לא אכפת לי אם תגור לידי אחת המשפחות של אנשים עם צרכים מיוחדים
5	4	3	2	1	6. אני נוטה לעזור למשפחות שיש בהם אנשים עם צרכים מיוחדים אפילו אם לא בקשו עזרה
5	4	3	2	1	7. משפחות של אנשים עם צרכים מיוחדים יכולים ליהנות מיחסים חברתיים, כמו כל המשפחות
5	4	3	2	1	8. משפחת בעל הצרכים המיוחדים צריכה לבודד את עצמה מהקהילה ככל האפשר, מחשש שבנם ידביק את הילדים
5	4	3	2	1	9. משפחה שיש בה אדם עם צרכים מיוחדים צריכה לבודד את עצמה מהקהילה ככל האפשר, מחשש למבטי האחרים כלפי בנם
5	4	3	2	1	10. משפחה שיש בה אדם עם צרכים מיוחדים צריכה לבודד את עצמה מהקהילה ככל האפשר, בגלל ההתנהגות השונה של

מסכים מאוד	מסכים	מסכים במידה בינונית	לא מסכים	לא מסכים בכלל	
5	4	3	2	1	
					בנם מהתנהגותם של ילדים רגילים
5	4	3	2	1	11. משפחה שיש בה אדם עם צרכים מיוחדים צריכה לבודד עצמה מהקהילה ככל האפשר, בגלל ההתנהגות האלימה של בנם
5	4	3	2	1	12. צריך לעודד משפחות שיש בה אדם עם צרכים מיוחדים להשתלב בחברה ולנהל חיים נורמאליים
5	4	3	2	1	13. אני מרגיש נבוך באם מזמינה אותי משפחה של ילד עם צרכים מיוחדים לאירוע חברתי
5	4	3	2	1	14. קשה לי להכיר את חבריי ומכריי לאדם שיש לו ילד עם צרכים מיוחדים
5	4	3	2	1	15. צריך להבטיח למשפחות שיש בהן אדם עם צרכים מיוחדים ליהנות מאותן זכויות של המשפחות האחרות
5	4	3	2	1	16. אפשר לסמוך על משפחות שיש בהן אדם עם צרכים מיוחדים לטפל בבניהם
5	4	3	2	1	17. משפחות שיש בהן אדם עם צרכים מיוחדים אינן יכולות לשלוט בחיים שלהן כמו שאר המשפחות
5	4	3	2	1	18. משפחות שיש בהן אדם עם צרכים מיוחדים אינן מפחידות את השכנים שעובדים וגרים באותה שכונה